

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A központi költségvetési szervek egyes
informatikai beszerzéseinek célzott ellenőrzése

Néprajzi Múzeum

2025.

25061

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A központi költségvetési szervek egyes
informatikai beszerzéseinek célzott ellenőrzése

Néprajzi Múzeum

2025.

25061

www.asz.hu

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG:

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG I.

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓ:

SINKÁNÉ DR. CSENDES ÁGNES igazgató

ELLENŐRZÉSVEZETŐ:

TÓTH GERGELY ellenőrzésvezető

Jelentéseink az interneten a
www.asz.hu címen olvashatók.

IKTATÓSZÁM: EL-4143-004/2025

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V1100

TARTALOMJEGYZÉK

■ AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI	5
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS TERÜLETE	7
■ ÖSSZEFOGLALÁS	9
■ AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZTERÜLETEI.....	11
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK	12
■ JAVASLATOK.....	24
■ MELLÉKLETEK	25
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	25
II. sz. melléklet: Az ellenőrzött szervezetek jegyzéke.....	26
III. sz. melléklet: Ellenőrzési kritériumok	27
■ FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK	28
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	29

AZ ELLENŐRZÉS ALAPADATAI

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a Néprajzi Múzeum kiválasztott informatikai célú beszerzésére szabályszerűen került-e sor, a kapcsolódó döntés megalapozott és célszerű volt-e, és a beszerzés megvalósította-e az elérni kívánt célkitűzést.

AZ ELLENŐRZÉS TÍPUSA

Kombinált ellenőrzés

AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAK

A 2021-2022. évek, kitekintéssel a helyszíni ellenőrzés lezárásának időpontjáig, 2025. január 21-ig.

AZ ELLENŐRZÉS TÁRGYA

Az ellenőrzés tárgyát képezte a Néprajzi Múzeumnál a kiválasztott informatikai célú beszerzéshez kapcsolódóan a Múzeum¹ belső szabályozási kereteinek kialakítása és a működtetése, az ellenőrzött szerv beszerzésre vonatkozó döntés-előkészítési és a beszerzés megvalósítási/végrehajtási tevékenysége, valamint a beszerzés számviteli elszámolása és a beszerzett eszköz használatbavétele, hasznosíthatósága a Múzeum (köz)feladat ellátásával kapcsolatosan.

Az ellenőrzés kiterjedt továbbá minden olyan körülményre és adatra, amely az ÁSZ² jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítéséhez, valamint a program végrehajtása folyamán felmerült újabb összefüggések feltárásához szükséges volt.

AZ ELLENŐRZÉS JOGALAPJA

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az ÁSZ tv.³ 1. § (3) bekezdésének és az 5. § (3) bekezdésének előírásai képezték.

AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE

Az ellenőrzést a nemzetközi standardokat irányadónak tekintve az ellenőrzési program szempontjai, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembevételével végezte az ÁSZ.

Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése az ellenőrzött szervezet által rendelkezésre bocsátott dokumentumokra és adatokra alapozva, továbbá szemrevételezés, információkérés, interjú, valamint elemző eljárás útján történt.

Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak az ellenőrzéshez kért dokumentumok, adatforrások, valamint minden egyéb – az ellenőrzés folyamán feltárt, az ellenőrzés szempontjából információkat tartalmazó – dokumentum.

Az ellenőrzés lefolytatásához a Múzeum az ÁSZ által kért dokumentumok, adatok, információk megküldésével és a helyszíni ellenőrzés során szolgáltatott adatokat.

Az ellenőrzéshez a Múzeum egy, 2022. évben megvalósult, lezárt informatikai célú beszerzése került kiválasztásra DKÜ Zrt.⁴ adatszolgáltatása keretében bérkezett adatok elemzése alapján.

Az ellenőrzés kiterjedt további informatikai célú beszerzéshez kapcsolódó minden olyan körülményre és adatra, amely a program végrehajtása folyamán felmerült újabb összefüggéseknek az ellenőrzés céljaival összhangban történő feltárása érdekében szükséges volt.

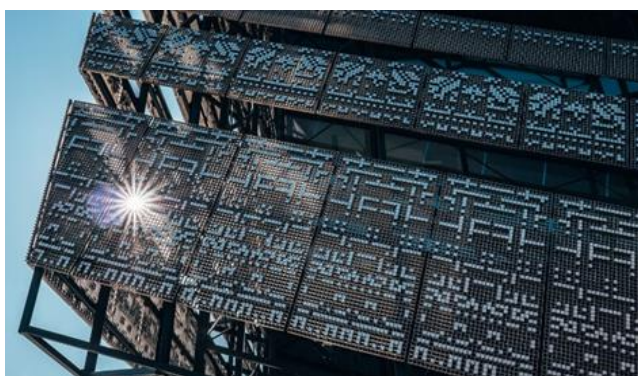
AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS TERÜLETE

A központi költségvetési szervek a DKÜ rendeletben⁵ foglaltak alapján kötelesek informatikai célú beszerzéseikhez kapcsolódóan éves beszerzési és fejlesztési terveket összeállítani, továbbá a tervezett, a rendkívüli és a tervmódosítást igénylő informatikai beszerzési igényüket a DKÜ Zrt. részére megküldeni. A DKÜ Zrt. a beszerzési igények vizsgálata, véleményezésre, jóváhagyásra történő előkészítése során beszerzési és jogi szempontokat is figyelembe vesz, ennek eredményéről, valamint a nettó 15 millió Ft-ot elérő értékű beszerzési igényre vonatkozó miniszteri⁶ döntésről értesítést küld a központi költségvetési szerv részére. A DKÜ Zrt. a „megfelelő” minősítésű beszerzési igény kielégítése érdekében a beszerzési eljárást vagy maga folytatja le, vagy visszaadja a központi költségvetési szerv saját hatáskörében történő lebonyolításra.

A **Néprajzi Múzeum** a Magyar Nemzeti Múzeum 1872-ben létrejött Ethnographiai Osztályának utódjaként, 1947-től önálló intézményként működik.

A Múzeum jogszabályban meghatározott közfeladata az örökségvédelem - múzeumi tevékenység a 1997. évi CXL. törvényben⁷ és a 2001. évi LXIV. törvényben⁸ foglaltak alapján, valamint a 2019. évi CXXIV. törvény⁹ szerint kultúrstratégiai intézményi tevékenység a népi hagyományok ágazatban.

A Múzeum alaptevékenysége keretében végzi a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak (tárgyi, képi, írásos, hang- és egyéb forrásanyag) és az ehhez kapcsolódó kulturális értékkel bíró információk felkutatását, gyűjtését, őrzését, szakszerű nyilvántartását, kezelését, állagmegóvását és védelmét, valamint tudományos feldolgozását, a tudományos eredmények közzétételét. Kulturális szolgáltatásaival, az állandó és időszakos kiállításokkal, valamint a hozzájuk kapcsolódó múzeumpedagógiai tevékenységgel, családi és közösségi programokkal, szakmai rendezvényekkel - a minél szélesebb körű hozzáférés érdekében - szolgálja a társadalom művelődését, a formális és nem formális oktatás céljait, és a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségével segíti az egész életen át tartó tanulás folyamatát. Fenntartja és fejleszti a néprajztudomány központi archívumát, továbbá gyűjtőköréhez kapcsolódó nyilvános szakkönyvtárat működtet. Alaptevékenységei között kiemelt feladata többek között a múzeumi terület vonatkozásában a jelenkor kutatásának és dokumentálásának országos szintű koordinálása, információs központjának és adatbázisának működtetése.

A Múzeum 2017-ig a Parlament épülettömbjével szemben elhelyezkedő, egykori Igazságügyi Palotában működött. A 1866/2015. (XII. 2.) Korm. határozat¹⁰ értelmében a Liget Budapest projekt részeként a Múzeum új épületének megvalósításáról született döntés.

A Múzeum új épületét a budapesti Városligetben 2022. május 22-én adták át.

A Múzeum történetében korszakos változásként értékelik, hogy az intézmény egy korszerű, történetében először kifejezetten a számára tervezett épületben, eredendően az igényeinek megfelelően kialakított térbe került. A Múzeum 250 ezer darabot számláló gyűjteménye így a korábbi kiállítóterek többszörösével rendelkező, a szakmai követelmények, valamint gyűjteményi és látogatói igények szerint kialakított épületben kapott új és végleges helyet.

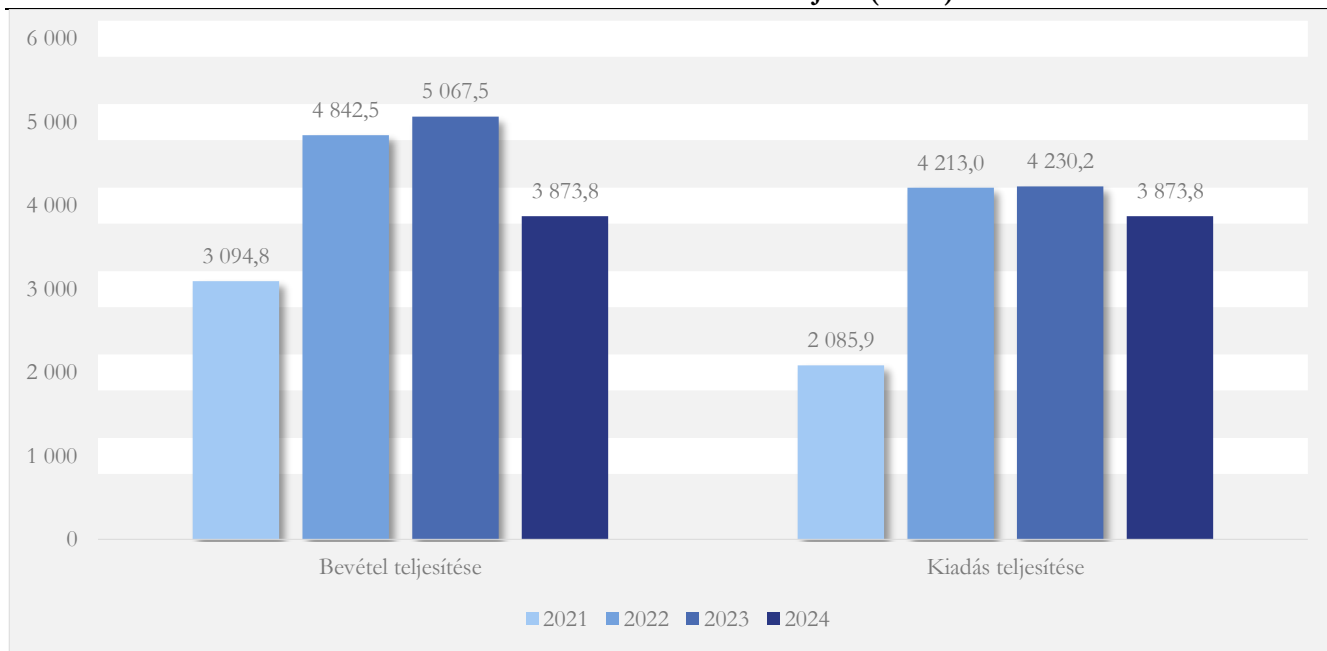
A Múzeum országos hatáskörű költségvetési szerv, amelynek élén - határozott időre szóló megbízással - főigazgató áll. A főigazgató 2013. február 1-jétől tölti be tisztségét.

A Múzeum irányító szerve 2022. május 24-ig az Emberi Erőforrások Minisztériuma, ezt követően a Kulturális és Innovációs Minisztérium volt. A Múzeumnál az ellenőrzött időszakban az Áht.¹¹ 11. §-ában meghatározott átalakulás nem történt.

A Múzeum jogállása az ellenőrzött időszakban központi költségvetési szerv volt. A Múzeum gazdasági szervezettel rendelkezett. A Múzeum költségvetési és finanszírozási bevételeinek és kiadásainak alakulását az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

A NÉPRAJZI MÚZEUM KÖLTSÉGVETÉSI ÉS FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI A 2021-2023. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓK ADATAI, VALAMINT A 2024. ÉVI ELEMI KÖLTSÉGVETÉS ELŐIRÁNYZATOK ADATAI ALAPJÁN (M FT)

Forrás: A Múzeum 2021-2023. évi beszámolója és 2024. évi elemi költségvetése alapján ÁSZ saját szerkesztés

A Múzeumnál ellenőrzésre a központosított informatikai beszerzési rendszerben¹² az I/540/2021/000047 számú beszerzési igény részeként szerepelt 200 darab, 66,3 M Ft nettó becslült értékű asztali munkaállomás beszerzésére irányuló eljárás került kiválasztásra. Az eljárás során azonban a beszerezni kívánthoz képest kevesebb mennyiségű (120 darab) asztali munkaállomás beszerzése valósult meg.

Az ellenőrzés kiterjedt a Múzeum beszerzésre vonatkozó belső szabályozása jogszabályi előírásoknak való megfelelésének, a beszerzés előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos döntések megalapozottságának, célszerűségének ellenőrzésére, valamint a számviteli elszámolás szabályszerűségének, a beszerzett eszközök aktiválásának, használatbavételének ellenőrzésére.

Az ellenőrzés hatóköre kiterjedt továbbá annak vizsgálatára, hogy a beszerzett eszköz a Múzeumnál alkalmazásra, hasznosításra került-e, betöltötte-e az elvárt funkcióját, támogatta-e a szerv feladatellátását, illetve célkitűzései elérését.

Az ellenőrzés nem terjedt ki a DKÜ Zrt. által megkötött keretmegállapodások szabályszerűségének ellenőrzésére.

ÖSSZEFOGLALÁS

Napjainkban az információtechnológiai eszközök dinamikusan fejlődnek, amelyek használata elengedhetetlen a közszféra működésében is. A digitalizáció révén az állami szervezetek tevékenysége, feladatainak ellátása hatékonyabbá válhat, időt és erőforrásokat takaríthatnak meg működésük során. A széleskörű elektronizáció új és speciális informatikai eszközök, szolgáltatások folyamatos beszerzését igényli, amely jelentős anyagi ráfordítást, külső szakmai támogatást feltételez. A közpénzek rendeltetésszerű és eredményes felhasználása ezen a területen is jogosan felmerülő elvárás a társadalom részéről.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Néprajzi Múzeumnál a munkaállomások beszerzése nem volt megfelelően előkészített. Az eszközök mennyiségére és műszaki paramétereire vonatkozó döntés során nem érvényesültek a célszerűségi szempontok. A beszerzés részben volt eredményes, mivel a megvásárolt munkaállomások nem kerültek teljességgel hasznosításra. Az ellenőrzés által feltárt körülmények alapján az ÁSZ a költségvetési források felhasználásának egy részét fecsérőnek értékelte.

Az ellenőrzés a beszerzést részben eredményesnek értékelte, mivel a beszerzett eszközöket üzembe helyezték, és azok támogatták a Múzeum feladatellátását, a munkaállomások állománya megújult, azonban a megvásárolt eszközök negyede nem került hasznosításra.

A Múzeum a beszerzési tevékenység kereteit a jogszabályi előírásoknak megfelelően kialakította, az ellenőrzés az ellenőrzési nyomvonallal kapcsolatosan állapított meg hiányosságot, mert az a jogszabályi előírással ellentétben nem tartalmazta a beszerzési folyamatokat.

2. ábra

ÖSSZEGZÉS AZ INFORMATIKAI CÉLÚ BESZERZÉS SZABÁLYSZERŰSÉGÉRŐL	
	A szabályozási rendszer kialakítása
	A beszerzési folyamat azonosítása ellenőrzési nyomvonalon
	A beszerzésre vonatkozó döntés megalapozása
	A beszerzés végrehajtása
	A gazdasági esemény számviteli elszámolása
	Az eszközök bekerülési értékének meghatározása
	Az értékcsökkenés összegének megállapítása

 megfelelő volt

 nem volt megfelelő

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzés megállapította, hogy a beszerzés nem volt megfelelően előkészített. A Múzeum a jogszabályi előírásokkal ellentétben nem épített ki kontrollokat a beszerzésre vonatkozó döntés dokumentálására, valamint a célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozására, illetve a döntést nem dokumentálta, nem alapozta meg. A Múzeumnál továbbá a belső szabályzatának előírásai ellenére nem végezték el a beszerzés célszerűségének vizsgálatát és a szükségesség indoklását.

A beszerzés végrehajtása során a jogszabályi előírásokban és belső

szabályzatokban foglaltaknak megfelelően jártak el. Az ellenőrzés megállapította, hogy a beszerzés számviteli elszámolása, az eszközök bekerülési értékének meghatározása nem volt szabályszerű. Az operációs rendszer szoftverek és a munkaállomások bekerülési értékének meghatározása nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, mert a bekerülési érték megállapításánál a vételáron felül a bekerülési értékbe nem beszámítható díjakat is figyelembe vettek. A helytelenül meghatározott bekerülési értékek és az ezek alapján téves összegben meghatározott értékcsökkenés miatt a Múzeum 2022. évi költségvetési beszámolójában a 01 úrlapon (K1-K8

Költségvetési kiadások) kimutatott teljesítési adatok a hibás számviteli elszámolással érintett rovatokon, valamint a költségvetési beszámoló mérlegében a nemzeti vagyongba tartozó befektetett eszközök adatai nem a valós értéket mutatták.

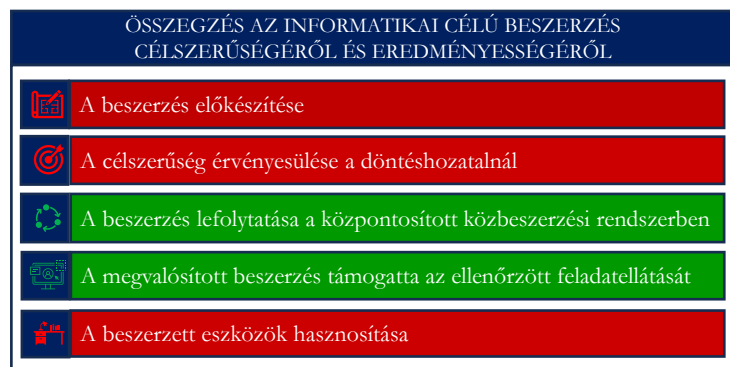
Az ellenőrzés feltárta, hogy az asztali munkaállomások egyedi nyilvántartása a jogszabályban előírtak ellenére nem tartalmazta a memória modulok és az SSD adattároló részegységek mennyiségét, mint egyedi jellemzőt, ezáltal nem volt biztosított a munkaállomások beszerzés szerinti specifikációjának megfelelő, teljes műszaki tartalmú beazonosítása.

A Múzeum a beszerezni tervezett eszközök mennyiségének és műszaki paramétereinek a szervezet feladatellátásához való szükségességét és illeszkedését nem mérte fel. A **beszerzett munkaállomások mennyiségét** az ellenőrzés – a dolgozói létszámban 2022. évre bekövetkezett növekedés ellenére – **nem értékelte indokoltnak.**

A Múzeumnál a 120 darab asztali munkaállomás beszerzésén kívül 2021-2022. évben **további 60 darab asztali munkaállomás és 175 darab laptop beszerzésére is sor került, mindösszesen 206,0 M Ft értékben.**

A létszámadatok és az adott évre vonatkozó aktuális informatikai környezetről szóló beszámoló adatai alapján 2022-ben a 165 fő munkatárs részére összesen 504 darab munkaállomás állt rendelkezésre, azaz 3,1 darab munkaállomás minden dolgozóra. A szakmai alapeladatok és funkcionális feladatok ellátását technikailag segítő (például teremőr, gépkocsi vezető) létszámát, illetve a Múzeum könyvtárába nyilvános használatra kihelyezett számítógépek számát figyelmen kívül hagyva ez az arány 3,4 darab munkaállomás/dolgozó volt. A 2023. évi informatikai környezetről adott beszámoló adatok alapján 2,2 darab munkaállomás jutott minden dolgozóra, a fentiek szerinti korrigált arány 2,4 darab/fő volt.

3. ábra

■ megfelelő volt

■ nem volt megfelelő

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzés értékelését alátámasztja az is, hogy a Múzeumnál a helyszíni ellenőrzéskor – 2024 decemberében – a beszerzett összesen 180 darab **asztali munkaállomásból 41 darab (22,8%), és a 175 darab laptopból 48 darab (27,4%)** mindösszesen **50,4 M Ft értékű eszköz** raktáron volt, azaz **nem volt hasznosítva.**

A Múzeum a 2021. évben indított beszerzési eljárásaiban a munkaállomások és laptopok **műszaki jellemzőit** (teljesítményét, tároló kapacitását, a monitorok, illetve kijelzők tulajdonságait, stb.) **nem differenciálta.**

Az ellenőrzés a Múzeum döntését **a munkaállomások műszaki jellemzőinek meghatározására nem értékelte célszerűnek.** A különböző munkakörökben a munkaállomásokkal szembeni elvárások eltérőek lehetnek, azonban a beszerzésre irányuló döntés során, a beszerzési igény meghatározásakor a Múzeum ezt figyelmen kívül hagyta. Az ellenőrzés véleménye szerint nem volt indokolt és szükséges a Múzeum feladatellátásához a dolgozói állomány részére a munkaállomásoknak a kiválasztott műszaki jellemzőkkel, illetve teljesítménnyel történt beszerzése.

A munkaállomások beszerzésével kapcsolatosan feltárt körülmények alapján az ellenőrzés véleménye szerint a beszerzés során a Múzeum a költségvetési források egy részét fecsérlő módon használta fel.

AZ ELLENŐRZÉS FÓKUSZTERÜLETEI

1. – *A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének szabályszerűsége*

2. – *A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének célszerűsége és eredményessége*

MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének szabályszerűsége

Összegző megállapítás	A Múzeum a beszerzési tevékenységére a belső szabályozási rendszerét az ellenőrzési nyomvonal kivételével a jogszabályi előírások szerint kialakította. A beszerzésre vonatkozó döntést a jogszabályi előírás és a belső szabályozásában előírtak ellenére nem alapozta meg. A beszerzés végrehajtása összességében szabályszerű volt. A gazdasági esemény számviteli elszámolása, az eszközök bekerülési értékének meghatározása nem szabályszerűen történt, így az azok alapján megállapított értékcsökkenés összege sem volt megfelelő.
-----------------------	--

A Múzeum beszerzési tevékenysége megfelelően szabályozott volt. Az ellenőrzési nyomvonal nem tartalmazta a beszerzések folyamatát.

Az ellenőrzött időszakban a Múzeum rendelkezett az irányító szerv által jóváhagyott SZMSZ¹³-szel az Áht.-ban és az Ávr.¹⁴-ben foglalt előírásnak megfelelően. Az SZMSZ tartalmazta a szervezeti felépítést és a működés rendjét, a szervezeti egységek - ezen belül a gazdasági szervezet - megnevezését, feladatait, az SZMSZ-ben nevesített munkakörökhöz tartozó feladat- és hatásköröket, a hatáskörök gyakorlásának módját, a helyettesítés rendjét, az ezekhez kapcsolódó felelősségi szabályokat, a szervezeti felépítés ábráját.

A Múzeum a Bkr.¹⁵ előírásával összhangban meghatározta az etikai elvárásokat a szervezet szintjén. Az SZMSZ tartalmazta, hogy a Múzeum elfogadja és magára nézve kötelezően alkalmazza a Múzeumok Nemzetközi Tanácsa Múzeumok etikai kódexét¹⁶, ami tartalmazta az erőforrások kezelésével, a jogszerű és szakszerű működéssel kapcsolatos elvárásokat.

Az Áht. és Ávr. előírásainak megfelelően a Múzeum gazdasági szervezetére vonatkozó szabályokat az SZMSZ-ben és az **Ügyrend**¹⁷-ben határozták meg. Az Ügyrend tartalmazta a gazdálkodással összefüggő feladat-, hatás- és jogköröket, az egyes gazdasági folyamatok lebonyolításának módját. A Múzeum az Áht.-ban és az Ávr.-ben foglalt előírásnak megfelelően rendelkezett a gazdálkodás részletes rendjét meghatározó **Gazdálkodási szabályzattal**¹⁸, amely tartalmazta a gazdálkodási jogkörök gyakorlásának módjával (különös tekintettel a kötelezettségvállalásra és a teljesítésigazolásra), továbbá a kötelezettségvállalást végző személyek kijelölésének rendjével kapcsolatos belső előírásokat, feltételeket, valamint az eljárási és a dokumentációs részletszabályokat. A Múzeum az Ávr. előírásainak megfelelően rendelkezett a gazdálkodási jogkörök gyakorlására jogosult személyekről és azok aláírás-mintájáról vezetett nyilvántartással.

A Múzeum a Kbt.¹⁹ és az Ávr. előírásainak megfelelően rendelkezett a közbeszerzések rendjét meghatározó **Közbeszerzési szabályzattal**²⁰, valamint a Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrendről szóló **Beszerzési Szabályzattal**²¹.

A Múzeum a Számv. tv.²² és az Áhsz.²³ előírásainak eleget téve rendelkezett az eszközök és a források **Értékelési szabályzat**²⁴-ával, valamint az eszközök és a források **Leltározási és leltárkészítési szabályzat**²⁵-ával. Az Értékelési szabályzat tartalmazta a vásárolt immateriális jóságok, vagyoneértékű jogok, tárgyi eszközök bekerülési értéke meghatározásának szabályait. A terv szerinti és terven felüli értékcsökkenés meghatározása során követendő eljárást a Múzeum Számviteli politikája²⁶ tartalmazta. A Leltározási és leltárkészítési szabályzat szerint a Múzeum a tárgyi eszközeiről három évente köteles végezni tényleges mennyiségi felvételt.

A Múzeum a Számv. tv. és az Áhsz. előírásainak megfelelően rendelkezett az egységes számlakeret alapján készült **Számlarend**²⁷-del. A Számlarend a Számv. tv.-ben és az Áhsz.-ben foglalt előírásoknak eleget téve tartalmazta a könyvviteli számlák értéke növekedésének, csökkenésének jogcímeit, a számlákat érintő gazdasági eseményeket, a könyvviteli zárlattal kapcsolatos feladatokat és határidőket, továbbá a részletező nyilvántartásokra és a bizonylatokra vonatkozó szabályokat.

A Múzeum a 2021. és 2022. évre vonatkozóan elkészítette elemi költségvetését és éves költségvetési beszámolóját az Áht.-ban, az Ávr.-ben és az Áhsz.-ben foglaltaknak megfelelően. Az irányító szerv a Múzeum éves költségvetési beszámolóit jóváhagyta.

A Múzeumnál a **beszerzésekkel kapcsolatosan** a feladatokat ellátó szervezeti egység feladataira, a nevesített munkakörökhöz tartozó feladat- és hatáskörökre, továbbá a beszerzés előkészítésében részt vevő szervezeti egység által ellátott feladatok munkafolyamataira az SZMSZ, az Ügyrend, a Gazdálkodási szabályzat, a Közbeszerzési szabályzat és a Beszerzési szabályzat tartalmazott leírást. Az SZMSZ és az Ügyrend alapján a gazdasági igazgató a Múzeum közbeszerzéseinek előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos irányítási, szervezési feladatokat látott el, feladata az egyes közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos konkrét feladatok elosztása, koordinálása volt.

A beszerzési folyamatban részt vevő szervezeti egységek számára a Közbeszerzési szabályzat és a Beszerzési szabályzat tartalmazta azokat az alapelveket, amelyeket a (köz)beszerzési eljárásban résztvevők kötelesek betartani: a jóhiszeműség, a tisztesség, a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményei, a korrupció elleni rendelkezések tartalmának megfelelő eljárás, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód az ajánlattevők számára, az átláthatóság és a dokumentáltság.

A Beszerzési szabályzat alapján a DKÜ rendelet tárgyi hatálya alá tartozó beszerzések esetében a Közbeszerzési szabályzatban foglaltakra figyelemmel kellett eljárni. A Beszerzési szabályzat abban az esetben volt alkalmazandó, ha a beszerzés saját hatáskörben való megvalósítására Múzeum az arra jogosulttól engedélyt kapott.

A Múzeum a Bkr. előírásainak eleget téve rendelkezett **Ellenőrzési nyomvonallal**²⁸, azonban az a Bkr. 6. § (3) bekezdésében előírtak ellenére nem tartalmazta a beszerzési folyamatokat.

A Múzeumnál az asztali munkaállomások beszerzésére irányuló döntést a Bkr. előírásai és a Beszerzési szabályzatban foglaltak ellenére dokumentumokkal nem alapozták meg. A beszerzés végrehajtása során – a szerződéskötés és az érvényesítés esetében feltárt kisebb hiányosságok kivételével – a jogszabályi előírások és belső szabályzatokban foglaltaknak megfelelően jártak el. A gazdasági esemény számviteli elszámolása, az eszközök bekerülési értékének meghatározása

az Áhsz. előírásaival ellentétben nem szabályszerűen történt, amelyre alapozva az értékcsökkenés összegének megállapítása sem volt megfelelő.

Az ellenőrzött asztali munkaállomások beszerzési eljárására a DKÜ rendelet, a Beszerzési szabályzat és a Gazdálkodási szabályzat előírásai voltak az irányadóak.

A Múzeum a beszerzési eljárását a Beszerzési szabályzat 2.3. pontjában meghatározott, a beszerzési eljárás átláthatóságára és dokumentáltságára vonatkozó elvárás figyelmen kívül hagyásával indította. A **Beszerzési szabályzat** 3.2. és 3.3. pontjaiban foglalt előírások ellenére a **beszerzési igény célszerűségét nem vizsgálták és a szükségességet nem indokolták**, ezáltal a beszerzés nem volt megfelelően előkészített.

A Múzeum a **Bkr. 8. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban foglalt előírások** ellenére a szervezeti célok elérését veszélyeztető kockázatok csökkentésére irányuló kontrollokat – különösen a beszerzésre vonatkozó döntés dokumentumainak elkészítése, valamint a döntés célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottsága – a beszerzések vonatkozásában nem építette ki, illetve a beszerzési döntésére, vonatkozóan dokumentumot nem készített, a döntést nem alapozta meg.

A Múzeum a DKÜ rendeletben az informatikai beszerzésekre meghatározott igénybejelentési és jóváhagyási eljárást követően az asztali munkaállomások beszerzésére 2021. december 22-én kötött adásvételi szerződést a DokuCentrum Kft.-vel.²⁹ Az adásvételi szerződés az Áht. és az Ávr. rendelkezéseknek megfelelően az általános adatokon, feltételeken túlmenően tartalmazta a szakmai, műszaki teljesítés mennyiségi és minőségi jellemzőit, a teljesítés határidejét, a számlázás alapjául szolgáló egységárat, a pénzügyi teljesítés devizanemét, módját és feltételeit, a kifizetés határidejét. Az adásvételi szerződésben meghatározták továbbá a teljesítés igazolására jogosult személyt, a teljesítésigazolás formátumát és tartalmát. Az adásvételi szerződés mellékletét képező műszaki leírás alapján a beszerzett termékek megnevezését és mennyiségét az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

A BESZERZETT ESZKÖZÖKRE VONATKOZÓ ADATOK

TERMÉK MEGNEVEZÉSE	MENNYISÉG (DARAB)
ASUSPRO D700	120
Intel Core i5-10400 Processor	120
8 GB DDR4	240
512 GB SSD	240
3 éves helyszíni jótállás	120
HDD, SSD megtartás	120
MS Win 10 Pro 64 operációs rendszer	120
ASUS VA24 monitor	120
ASUS SDRW-08D2S-U LITE USB	10
1,5% Közbeszerzési díj Ft	641 580
Összesen (nettó) Ft	43 413 550
ÁFA ³⁰ (27%) Ft	11 721 658
Összesen (bruttó) Ft	55 135 208

Forrás: Az adásvételi szerződés és a számla adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

A kötelezettséget az Áht.-ban és az Ávr.-ben foglaltakkal összhangban az arra jogosultsággal rendelkező főigazgató vállalta. A kötelezettségvállalásra az Áht.-ban és az Ávr.-ben foglaltak szerint, az arra jogosult gazdasági igazgató általi pénzügyi ellenjegyzés után került sor.

A kötelezettségvállalással kapcsolatosan az ellenőrzés hiányosságot tárt fel, mivel a Múzeum az Ávr. 50. § (1a) bekezdésének előírása ellenére az adásvételi szerződést úgy kötötte meg, hogy a szállító gazdasági társaság képviselőjének nyilatkozata nem állt rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a szállító DokuCentrum Kft. átlátható szervezetnek minősült. Az átláthatósági nyilatkozat kibocsátására az adásvételi szerződés aláírását követően, 2021. december 27-én került sor.

A **kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele** az Áht. és az Ávr. előírásai szerint megtörtént, azonban az **nem felelt meg** az Áhsz. 40. § (1) bekezdésében és a 15. mellékletében foglalt előírásoknak. A Múzeum az adásvételi szerződés szerinti „3 éves helyszíni jótállás, következő munkanapi megjelenés, 5 x 8 óra rendelkezésre állás” nettó 494 880 Ft díjat, továbbá a „Közbeszerzési díj” nettó 641 580 Ft összegét és a kapcsolódó összesen 306 844 Ft ÁFA összegét az Áhsz. 15. mellékletében foglalt előírásokkal ellentétben a K6 Beruházások rovaton vette nyilvántartásba.

Az ellenőrzés a kötelezettségvállalás nyilvántartás tartalmával kapcsolatosan kisebb hiányosságot tárt fel, mivel a Múzeumnál a „Kötelezettségvállalás életút lista” elnevezésű dokumentum nem tartalmazta az Áhsz. 14. melléklet II. 4. pontjában előírt valamennyi adatot, úgy, mint a kötelezettségvállalást tanúsító dokumentum megnevezését, a kötelezettségvállalás tárgyát, a költségvetési évben a pénzügyi teljesítési határidőket dátum szerint, az utalványozás dokumentumának azonosításához szükséges adatokat.

Az adásvételi szerződés szerinti termékek átadás-átvételére szállítólevéllel igazoltan 2022. május 6-án került sor. A vállalt feladat szerződés szerinti teljesítését és a szerződéses ár szerinti számla kiállíthatóságát az arra jogosult személy 2022. május 10-én igazolta.

A beszerzett eszközök számviteli nyilvántartásba vételére, elszámolására és a kiadás teljesítésére a Számv. tv előírásainak megfelelően szabályszerűen kiállított bizonylat, a szállítói számla alapján került sor.

A beszerzéssel kapcsolatos kifizetés elrendelése során az érvényesítést az Áht. 38. § (1) bekezdése ellenére nem az Ávr. 58. § (1) bekezdése előírásának megfelelően végezték el. Az érvényesítés során az Ávr. előírása szerint ellenőrizni szükséges a kiadást megelőző ügymenetben az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásai betartását, azonban az érvényesítésre úgy került sor, hogy a kiadás számviteli elszámolásához a rovatkódok, valamint a könyvviteli és nyilvántartási számlák kijelölése, továbbá az elszámolt összegek megállapítása nem felelt meg a gazdasági eseményre vonatkozó, Áhsz.-ben foglalt előírásoknak. Az érvényesítéssel kapcsolatban az ellenőrzés továbbá kisebb hibát tárt fel, mert a Múzeum a szállító 2022. május 9-i keltezésű számláját befogadta annak ellenére, hogy a szállító a számla kiállítására az adásvételi szerződésben meghatározott tartalmú 2022. május 10-én aláírt teljesítésigazolással lett volna jogosult.

A beszerzéssel kapcsolatosan **teljesített kiadás költségvetési és pénzügyi számviteli elszámolása** a Múzeumnál **nem volt szabályszerű**, mivel az adásvételi szerződés, illetve a számla szerinti „3 éves helyszíni jótállás, következő munkanapi megjelenés, 5 x 8 óra rendelkezésre állás” szolgáltatás nettó 494 880 Ft díját, a „Közbeszerzési díj” nettó 641 580 Ft összegét és a kapcsolódó összesen 306 844 Ft ÁFA összegét az Áhsz. 40. § (1) bekezdésében foglaltak, illetve Áhsz. 15. mellékletében meghatározottak ellenére nem a K3 Dologi kiadások megfelelő rovatain számolták el.

A Múzeumnál a szolgáltatás és a közbeszerzési díj összegét értékarányosan felosztották a K61 Immateriális javak beszerzése, létesítése és a K63 Informatikai eszközök beszerzése, létesítése rovatokon, továbbá a számla szerinti ÁFA elszámolása teljes összegben a K67 Beruházási célú előzetesen felszámított általános

forgalmi adó rovaton történt, amely eljárások ellentétesek voltak az államháztartási számvitelre vonatkozó előírásokkal.

A beszerzett eszközök üzembehelyezése a Számv. tv. előírásai szerint megfelelően dokumentált volt, azonban **a bekerülési érték meghatározása és az eszközök nyilvántartásba vétele nem volt megfelelő.**

A beszerzett operációs rendszer szoftverek és az asztali munkaállomások bekerülési értékének meghatározása nem felelt meg az Áhsz. 16. § (1) és (3) bekezdései előírásainak, mivel az eszközök bekerülési értéke megállapításánál a vételáron felül a – bekerülési értékbe nem beszámítható – jótállás és rendelkezésre állás szolgáltatás díját és a közbeszerzési díj összegét is figyelembe vették.

A téves bekerülési érték miatt **az értékcsökkenés összegének megállapítása** nem volt szabályszerű.

A Múzeum **2022. évi költségvetési beszámolójában** a kiadások kimutatott teljesítési adatai a hibás számviteli elszámolással érintett K33 Szolgáltatási kiadások, K351 Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó, K355 Egyéb dologi kiadások, K61 Immateriális javak beszerzése, létesítése, K63 Informatikai eszközök beszerzése, létesítése és K67 Beruházási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó rovatokon, valamint a hibásan meghatározott bekerülési értékek és az alapján meghatározott értékcsökkenés nem megfelelő összege miatt a beszámoló „12/A űrlap – Mérleg” A) Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök adatai és a „15/A űrlap - Kimutatás az immateriális javak, tárgyi eszközök koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök állományának alakulásáról” nem a valós értéket mutatták.

Az **asztali munkaállomások egyedi nyilvántartása** az Áhsz. 45. § (3) bekezdésében és a 14. melléklet VII.1. a-b) pontjaiban előírtak ellenére nem tartalmazta a memória modulok és az SSD adattároló részegységek mennyiségét, mint egyedi jellemzőt, ezáltal nem volt biztosított a munkaállomások beszerzés szerinti specifikációjának megfelelő, teljes műszaki tartalmú beazonosítása.

A Számv. tv. előírásaival összhangban a Múzeum Leltározási és leltárkészítési szabályzata szerint a tárgyi eszközökről három évente végeznek tényleges **mennyiségi leltárfelvételt**, ami a megvásárolt eszközökre 2024. évben volt esedékes. A Múzeumnál a 2024. évi leltározási ütemtervet elkészítették, az tartalmazta a leltári körzeteket, a leltárfelelősöket, a leltározás végrehajtásának idejét, a leltár kiértékelés és a leltározást lezáró jegyzőkönyv elkészítésének határidejét. A leltározás és a leltár kiértékelés a helyszíni ellenőrzés időpontjáig nem zárult le.

Az ellenőrzési megállapítások alapján az ellenőrzött informatikai célú beszerzés előkészítésével és végrehajtásával, valamint számviteli elszámolásával kapcsolatos hiányosságokat és szabálytalanságokat a 4. ábra foglalja össze.

4. ábra

AZ INFORMATIKAI CÉLÚ BESZERZÉS SZABÁLYSZERŰSÉGÉVEL KAPCSOLATBAN TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

TEVÉKENYSÉG		MEGJEGYZÉS
Kötelezettségvállalás	!	- Az adásvételi szerződés aláírásakor nem állt rendelkezésre az átláthatósági nyilatkozat. - A kötelezettségvállalás nyilvántartásba vétele során a jótállás díja, a közbeszerzési díj és a kapcsolódó ÁFA nem a megfelelő rovatkódon került rögzítésre.
Pénzügyi ellenjegyzés	✓	
Szakmai teljesítésigazolás	✓	
Érvényesítés	!	- A beszerzett eszközök számviteli elszámolásához a rovatkódok és könyvviteli és nyilvántartási számlák kijelölése és az elszámolt összegek megállapítása nem felelt meg a gazdasági eseményre vonatkozó előírásoknak.
Számviteli elszámolás	X	- A beszerzést nem az államháztartási számvitel szabályai szerinti rovatokon és nyilvántartási számlákon számolták el.
Tárgyi eszköz nyilvántartás	!	- A tárgyi eszközök egyedi nyilvántartása nem tartalmazta azon részegységek menyiségét , amelyekkel az eszközök beszerzés kori műszaki jellemzői szerint egyértelműen beazonosíthatóak.
Bekerülési érték meghatározása	X	- A bekerülési értékbe be nem számítandó tételeket is figyelembe vettek.
Értékcsökkenés összegének megállapítása	X	- A 2022. évben elszámolt értékcsökkenés összegének megállapítása a téves bekerülési érték miatt nem volt megfelelő.
Jelmagyarázat:	✓ szabályszerű volt	! hiányosságot, hibát tárt fel az ellenőrzés
		X nem volt szabályszerű

Forrás: ÁSZ saját szerkesztés

2. A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének célszerűsége és eredményessége

Összegző megállapítás A Múzeum a beszerzési eljárást a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszerére vonatkozó jogszabályi előírások szerint folytatta le. A beszerzés eredményeként a Múzeumnál a munkaállomások állománya megújult, az eszközök támogatták a Múzeum feladatellátását. A Múzeum beszerzésre vonatkozó döntései esetében a célszerűség szempontjai nem érvényesültek és beszerzett eszközök nem kerültek teljességgel hasznosításra. Az ellenőrzés véleménye szerint a beszerzés során a Múzeum a költségvetési források egy részét fecsérlő módon használta fel.

A Múzeum az asztali munkaállomások beszerzési eljárását a DKÜ rendelet előírásainak megfelelően szabályszerűen indította meg, és hajtotta végre, a beszerzéssel kapcsolatos adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettségét teljesítette.

A munkaállomások beszerzése által a munkaállomások állománya megújult. A megvásárolt eszközök támogatták a Múzeum feladatellátását, azonban nem kerültek teljességgel hasznosításra. A Múzeum döntése a beszerzett eszközök mennyiségére és műszaki paramétereire nem volt célszerű. A beszerzés során a költségvetési források egy részének felhasználását fecsérlőnek értékelte az ellenőrzés.

Az ÁSZ ellenőrzése a kiválasztott, a központosított informatikai beszerzési rendszerben a Múzeum **I/540/2021/000047 számú beszerzési igénye részeként** szerepelt 200 darab, 66,3 M Ft nettó becsült értékű asztali munkaállomás, de a beszerezni tervezetthez képest kevesebb mennyiségre megvalósított, **120 darab asztali munkaállomás beszerzését** célszerűségi és eredményességi szempontok mentén értékelte.

A Múzeum az eszközök beszerzésére irányuló eljárás megindításának, a beszerzés megvalósítására irányuló adásvételi szerződés megkötésének évére, 2021. évre nézve a DKÜ rendeletnek megfelelően rendelkezett jóváhagyott éves informatikai beszerzési és informatikai fejlesztési tervvel, azt nem módosította. A kiválasztott beszerzés szerinti eszközökre vonatkozóan a terv az „Asztali munkaállomások beszerzése a Néprajzi Múzeum új épületébe” tervsorban tartalmazott tervezett eljárást.

A Múzeum 2021. december 6-án I/540/2021/000047 számú új beszerzési igényt rögzített a DKÜ Portálon³¹. Az igény szerint a beszerzés tárgya 200 db asztali munkaállomás (operációs rendszerrel), 200 db monitor, 200 db laptop és 10 db USB DVD meghajtó volt. A beszerzés szükségességének indoka, a beszerzés céljának rövid leírása részben „A Néprajzi Múzeum új épületének felszerelése” indok volt.

A beszerzési igény benyújtásához mellékelt nyilatkozat szerint a Múzeum a beszerzés becsült értékét a DKM01SZGRK20 keretmegállapodás terhére a KEF portálon³² elérhető adatok alapján határozta meg.

A beszerzési igény benyújtásához a Múzeum nyilatkozott, hogy a szükséges, összesen 228 304 548 Ft fedezettel rendelkezett.

Az ÁSZ ellenőrzése részére a Múzeum arról adott tájékoztatást, hogy a beszerzési igény benyújtásához a régebb óta használt gépek helyére a beszerezni tervezett asztali munkaállomások és a laptopok műszaki paramétereinek kiválasztásakor a munkatársak munkaköri specialitásai, a várható felhasználói igények, illetve a könnyű cserélhetőség volt a szempont.

A beszerezni tervezett 200 darab asztali munkaállomás és 200 darab laptop mennyiségét a munkatársak létszámának várható növekedésével indokolták.

A Múzeum I/540/2021/000047 számú **beszerzési igényét a DKÜ** 2021. december 20-i közléssel **megfelelőnek minősítette**, és a DKÜ rendelet 13. § (1) bekezdés b) pontja alapján a beszerzési igény kielégítésére szolgáló **eljárást saját hatáskörben történő lefolytatásra a szervezetnek visszaadta**. A beszerzési igény miniszteri döntéssel való jóváhagyásának napja 2021. december 22-e volt. A DKÜ 2021. december 22-i értesítése tartalmazta, hogy a beszerzési igény a becsült értékkel a DKM01SZGRK20 **keretmegállapodásból való teljesítése** jóváhagyásra került.

A beszerzési igény jóváhagyásával a Múzeum 120 darab asztali munkaállomás és operációs rendszer, – azaz **a beszerezni tervezett és jóváhagyott beszerzési igénynél 80 darabbal kevesebb mennyiségre** – és 10 darab DVD író beszerzésére **kötött adásvételi szerződést** a DKÜ döntés szerinti keretmegállapodás terhére. A mennyiség csökkentéséről a Múzeum a tervezett állományi létszám növekedés figyelembevételével a benyújtott igény felülvizsgálata után döntött.

A beszerzési igényhez képest a ténylegesen beszerzett mennyiség jelentős, 40%-os csökkentése az ellenőrzés véleménye szerint **a nem körülmények miatt beszerzési döntésre utal**.

Az adásvételi szerződés szerint a munkaállomások és a DVD író nettó egységára 3,7%-kal volt magasabb a beszerzési igény becsült értéke szerinti egységáraknál, ami összhangban állt a DKÜ rendelet vonatkozó előírásával.

A Múzeumnál a kiválasztott asztali munkaállomások beszerzésén kívül **2021. évben további asztali munkaállomások és laptopok beszerzésére is sor került**.

A Múzeum az I/540/2021/000021 számú beszerzési igénye jóváhagyását követően 2021. október 20-án 60 darab asztali munkaállomás és a 75 darab laptop beszerzésére kötött szerződést a DokuCentrum Kft.-vel. A beszerzés 2021. december 14. napjával teljesült.

A 2021-ben indított beszerzési eljárások során megvásárolt asztali munkaállomások és laptopok mennyiségét és értékét a 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

A BESZERZETT INFORMATIKAI ESZKÖZÖK MENNYISÉGE ÉS ÉRTÉKE A BESZERZÉSI IGÉNYEK ÉS AZ ADÁSVÉTELI SZERZŐDÉSEK SZERINT (DARAB/FORINT)

INFORMATIKAI ESZKÖZ	I/540/2021/000021 BESZERZÉSI IGÉNY	SZERZŐDÉS 2021.10.20	I/540/2021/000047 BESZERZÉSI IGÉNY	SZERZŐDÉS 2021.12.22	2021. ÉVBEN BESZERZETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN
Asztali munkaállomás					
száma (db)	60	60	200	120	180
típusa	Asus PRO D640SA		Asus PRO D640SA	Asus PRO D700	
DVD író					
száma (db)	10	10	10	10	20
típusa	Asus SDRW USB				
Laptop					
száma (db)	75	75	200	100	175
típusa	Dell Latitude 5520 notebook				
Eszközök összesen					
nettó érték M Ft		58,3		95,0	153,3
bruttó érték M Ft		74,1		120,6	194,7
Helyszíni jótállás, közbeszerzési díj bruttó értéke M Ft		4,4		6,9	11,3
Mindösszesen bruttó érték M Ft		78,5		127,5	206,0

Forrás: A beszerzési igények és az adásvételi szerződések adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

A jóváhagyott I/540/2021/000047 számú beszerzési igény az asztali munkaállomások mellett továbbá 200 db laptopot is tartalmazott. A Múzeum az asztali munkaállomások beszerzésével egy időben ugyanazon szállítóval 100 darab laptop beszerzésre is kötött adásvételi szerződést. A laptopok átadás-átvétele 2022. február 17-én megtörtént. A beszerzési igényhez képest a ténylegesen beszerzett laptopok mennyiségének jelentős, 50%-os csökkentése az ellenőrzés véleménye szerint a laptopok beszerzésére vonatkozó döntés esetében sem járt el a Múzeum körültekintő alaposággal.

Az **összesen 355 darab asztali munkaállomás és laptop beszerzésére** a Múzeum a kapcsolódó szolgáltatások díjával együtt összesen **bruttó 206,0 M Ft**-ot fordított.

Az informatikai beszerzésekkel kapcsolatos, a DKÜ rendeletben meghatározott adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettségeit a Múzeum teljesítette. A 2021. évre vonatkozóan az aktuális informatikai környezetéről és az adott év informatikai fejlesztéseinek és beszerzéseinek tapasztalatairól szóló beszámolóját a DKÜ rendelet 5. § (10) bekezdésben előírt határidőn túl, 2022. szeptember 29-én, a 2022. évi beszámolót határidőben nyújtotta be a DKÜ Portálra. A Múzeum a 2021. és 2022. évben beszerzett asztali munkaállomásokat és laptopokat az adott évi beszámolóiban szerepeltette.

A beszerzett asztali **munkaállomások mennyiségének indokoltságát** az ellenőrzés a Múzeumnál **foglalkoztatottak létszámára tekintettel** értékelte.

A Múzeum létszámadatai az éves költségvetési beszámoló adatai alapján a 3. táblázatban összefoglaltak szerint alakultak:

3. táblázat

**A MÚZEUM LÉTSZÁMADATAI AZ ÉVES KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓK ADATAI ALAPJÁN
(FŐ/SZÁZALÉK)**

LÉTSZÁM ADATOK	2021. ÉV	2022. ÉV	VÁLTOZÁS 2022/2021. ÉV	MEGOSZLÁS 2022. ÉV	2023. ÉV	VÁLTOZÁS 2023/2021. ÉV	MEGOSZLÁS 2023. ÉV
I. Szakmai alapfeladatot ellátók	77	92	19,5%	55,7%	95	23,3%	40,6%
II. Szakmai alapfeladatok ellátását funkcionálisan segítők	31	49	58,0%	29,8%	107	245,2%	45,7%
III. Szakmai alapfeladatok és funkcionális feladatok ellátását technikailag segítők	20	24	20,0%	14,5%	32	60,0%	13,7%
Foglalkoztatottak összesen	128	165	28,9%	100,0%	234	82,8%	100,0%

Forrás: Az éves költségvetési beszámolók adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

A Múzeum létszáma 2022. évre 28,9%-kal, **2023. évre a 2021. évi létszámhoz képest 82,8%-kal emelkedett**, kiemelkedően a szakmai alapfeladatok ellátását funkcionálisan segítők létszámában. A Múzeumnál az új épületben való működéséhez, valamint a kultúrstratégiai feladatai ellátásához különösen a rendezvényszervező, hang és fénytechnikus, múzeumpedagógus, vendégkoordinátor, teremőr, jegypénztáros, gazdasági ügyintéző munkakörökben dolgozók létszáma emelkedett.

A létszámadatok és az adott évre vonatkozó aktuális informatikai környezetről szóló beszámoló adatai alapján **2022-ben** a 165 fő munkatárs részére összesen 504 darab munkaállomás állt rendelkezésre, azaz 3,1 darab munkaállomás minden dolgozóra. A szakmai alapfeladatok és funkcionális feladatok ellátását technikailag segítők (például teremőr, gépkocsi vezető) létszámát figyelmen kívül hagyva – mivel ezen munkakörökben nem indokolt az önálló munkaállomás használata – továbbá a munkaállomások számából levonva a Múzeum könyvtárába nyilvános használatra kihelyezett maximum 18 darab számítógépet, úgy ez az arány **3,4 darab munkaállomás/dolgozó** volt.

A 2023. évi létszám és az informatikai környezetről adott beszámoló adatok alapján 2,2 darab munkaállomás jutott minden dolgozóra, a fentiek szerint korrigált arány 2,4 darab/fő volt.

Az ellenőrzés az asztali munkaállomások, valamint az ugyanazon beszerzési igény szerinti laptopok **beszerzett mennyiségét** – a 2021. évi további összesen 135 darab eszköz beszerzésére figyelemmel, és a dolgozói létszámban 2022. évre bekövetkezett növekedés ellenére – **nem értékelte indokoltnak**.

Az ellenőrzés értékelését alátámasztja az is, hogy a Múzeumnál a helyszíni ellenőrzéskor (2024. december 10.) a 2021. évben indított eljárásokkal **beszerzett összesen 180 darab asztali munkaállomásból** 139 darab (77,2%) volt használatba kiadva, és **41 darab (22,8%) raktári tárolásban volt**. A laptopok tekintetében **a beszerzett 175 darab laptop 27,4%-a (48 darab) volt raktáron**.

A két beszerzési igény szerinti, illetve a megkötött adásvételi szerződések szerinti összesen 180 darab asztali munkaállomás típusa, műszaki jellemzői azonosak voltak, valamint a 175 darab laptop is ugyanazon típusú volt. A Múzeum a 2021. évben indított beszerzési eljárásaiban a munkaállomások és laptopok **műszaki jellemzőit**, teljesítményét, tároló kapacitását, a monitorok, illetve kijelzők tulajdonságait **nem differenciálta**. Az ellenőrzés véleménye szerint a differenciálás hiánya miatt az eszközöknek a munkatársak munkaköri specialitásaihoz való optimális illeszkedése nem volt biztosított.

A különböző munkakörökben (például jogi, gazdasági munkatárs, ügyviteli ügyintéző, múzeumpedagógus, restaurátor, kiállítás-szervező, marketing, kommunikációs munkatárs) a munkaállomásokkal szembeni elvárások eltérőek lehetnek a műszaki jellemzőkön túl például az eszközök biztonságossága, kezelésének módja, praktikussága, tartóssága, megbízhatósága, időállósága, súlya, a kijelző tulajdonságai, stb. tekintetében, azonban a beszerzésre irányuló döntés során, beszerzési igény meghatározásakor a Múzeum ezt figyelmen kívül hagyta. Az ellenőrzés véleménye szerint a dolgozói állomány részére a munkaállomások beszerzése a kiválasztott műszaki jellemzőkkel, illetve teljesítménnyel, nem volt szükséges és indokolt a Múzeum feladatellátásához.

Az ellenőrzés a Múzeum döntését a kiválasztott asztali munkaállomások mennyiségére és műszaki jellemzőinek meghatározására nem értékelte célszerűnek. A Múzeum az asztali munkaállomások beszerzésére vonatkozó döntései esetében a célszerűség szempontjai nem érvényesültek, melynek oka, hogy a beszerzési igény benyújtása és a beszerzésre irányuló döntése nem volt megalapozott és megfelelően előkészített.

A Múzeum az asztali munkaállomás beszerzéssel megvalósult beruházás hasznosulását, eredményességét utólagosan nem értékelte, melyet az ÁSZ szakmai véleménye hiányosságnak értékelte.

Az ellenőrzés értékelése szerint **a beszerzés részben volt eredményes**, mivel a Múzeumnál az asztali munkaállomások és laptopok üzembe helyezése, használatba vétele megtörtént, a beszerzéssel elérni kívánt célkitűzés megvalósult, azonban a megvásárolt eszközök nem kerültek teljességgel hasznosításra.

A Múzeumnak a munkaállomások beszerzésével kapcsolatosan a várható felhasználói igényeknek való megfelelésre és a könnyű cserélhetőségre irányuló szándéka megvalósult, **a munkaállomások állománya megújult.** Az intézmény informatikai környezetében 2022-ben az összes munkaállomás 74,8%-a 0-2 éves korú volt, aminek 94,2%-át a 2021-ben indított és az ellenőrzött beszerzést is tartalmazó beszerzési eljárásokkal beszerzett munkaállomások tették ki.

A Múzeumnál a munkaállomások – mely magába foglalja az asztali munkaállomásokat és a laptopokat is – számát és korát a 4. táblázat mutatja be.

4. táblázat

**A MUNKAÁLLOMÁSOK SZÁMA AZ ESZKÖZÖK KORA SZERINTI MEGOSZLÁSBAN
(DARAB/SZÁZALÉK)**

ESZKÖZ KORA	2020. ÉV		2021. ÉV		2022. ÉV	
	MUNKA- ÁLLOMÁSOK SZÁMA	MEGOSZLÁS	MUNKA- ÁLLOMÁSOK SZÁMA	MEGOSZLÁS	MUNKA- ÁLLOMÁSOK SZÁMA	MEGOSZLÁS
0-2 éves	91	34,9%	142	37,5%	377	74,8%
3-5 éves	99	37,9%	124	32,7%	124	24,6%
6-10 éves	44	16,9%	72	19,0%	3	0,6%
10+ éves	27	10,3%	41	10,8%	0	0,0%
Összesen	261	100,0%	379	100,0%	504	100,0%

Forrás: Az adott évi informatikai környezetéről szóló beszámoló adatai alapján ÁSZ saját szerkesztés

A beszerzett eszközök támogatták a Múzeum feladatellátását, azonban nem kerültek teljességgel hasznosításra, mert a megvásárolt 120 darab asztali munkaállomásból 41 darab (34,2%) az üzembehelyezéstől számított 31 hónapon túl, a helyszíni ellenőrzés időpontjában is raktári állományban volt.

A 2021-ben indított eljárásokkal beszerzett asztali munkaállomásokról és laptopokról a használatba kiadott és a raktári tárolásban lévő mennyiséget és beszerzési értéket az 5. táblázat mutatja be.

5. táblázat

**A HASZNÁLATBA KIADOTT ÉS A RAKTÁRI TÁROLÁSBAN LÉVŐ ESZKÖZÖKRE
VONATKOZÓ ADATOK (DARAB/SZÁZALÉK)**

BESZERZÉS		HASZNÁLATBA KIADOTT ESZKÖZÖK			RAKTÁRI TÁROLÁSBAN LÉVŐ ESZKÖZÖK			BRUTTÓ BESZERZÉSI ÉRTÉKE
KELTE	ESZKÖZÖK SZÁMA	SZÁMA	ÖSSZESEN	%	SZÁMA	ÖSSZESEN	%	
Asztali munkaállomás								
2021.10.20	60	60	139	77,2%	0	41	22,8%	18,3 M Ft
2021.12.22	120	79			41			
Laptop								
2021.10.20	75	74	127	72,6%	1	48	27,4%	32,1 M Ft
2021.12.22	100	53			47			

Forrás: A Múzeum által szolgáltatott adatok alapján ÁSZ saját szerkesztés

A helyszíni ellenőrzés időpontjában a 2021. évben indított eljárásokkal beszerzett asztali munkaállomások 22,8%-a (41 darab) összesen bruttó 18,3 M Ft értékben, és 32,1 M Ft bruttó beszerzési értékű laptop, **összesen 50,4 M Ft értékű eszköz nem került használatba kiadásra és raktári állományban volt.** Az ellenőrzés álláspontja szerint a raktárban volt asztali munkaállomások és laptopok mennyisége és aránya az összes munkaállomás darabszámához képest meghaladta az esetleges meghibásodás(ok) esetére az ésszerű tartalék mennyiségét.

Az ellenőrzés által feltárt körülmények alapján az ÁSZ az asztali munkaállomások és laptopok beszerzése során a költségvetési források egy részének felhasználását fecsérlőnek értékelte.

JAVASLATOK

Az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az ellenőrzött szervezet vezetője nem küldi meg határidőben az intézkedési tervet, vagy továbbra sem elfogadható intézkedési tervet küld, az Állami Számvevőszék elnöke az ÁSZ tv. 33. § (3) bekezdése a) és b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A NÉPRAJZI MÚZEUM FŐIGAZGATÓJA RÉSZÉRE

- 1. Intézkedjen a központi költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalának kiegészítéséről, hogy az a Bkr. 6. § (3) bekezdés előírása szerint tartalmazza a beszerzési tevékenység folyamatát.*
- 2. Intézkedjen a Bkr. 8. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kockázatok csökkentése érdekében olyan kontrolltevékenységek kialakításáról és működtetéséről, hogy a beszerzések során a Bkr. 8. § (2) bekezdés b) pontja szerinti feltétel biztosítására és a belső szabályzatában foglaltak szerint a döntéselőkészítő dokumentumok minden esetben elkészítésre kerüljenek.*
- 3. Gondoskodjon arról, hogy a jövőben a kötelezettségvállaláskor az Ávr. 50. § (1) bekezdés szerinti okirat minden esetben tartalmazza az Ávr. 50. § (1a) bekezdésben előírt dokumentumot.*
- 4. Intézkedjen a Múzeumnál a kötelezettségvállalások nyilvántartásának az Áhsz. 14. számú mellékletének II. 4. pontjában részletezett tartalmú vezetéséről.*
- 5. Tegyen intézkedéseket a Bkr. 8. § (1) bekezdésében és a 8. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelően a kockázatok csökkentése érdekében olyan kontrolltevékenységek kialakítására és működtetésére, amelyek megelőzik a jelentésben leírt, a kötelezettségvállalások nyilvántartásba vétele és a beszerzés számviteli elszámolásával összefüggő szabálytalanságok ismételt előfordulását, továbbá biztosítják, hogy a gazdasági események minden esetben az Áhsz. 40. § (1) bekezdés, illetve a 15. számú mellékletben meghatározottaknak megfelelően kerüljenek nyilvántartásra, illetve elszámolásra.*
- 6. Intézkedjen a Bkr. 8. § (1) bekezdésében és a 8. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelően a kockázatok csökkentése érdekében olyan kontrolltevékenységek kialakításáról és működtetéséről, amelyek biztosítják, hogy az eszközök bekerülési értéke minden esetben a Számv. tv. Az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értéke alcímben, valamint az Áhsz. 8. Az eszközök bekerülési értéke alcímben meghatározott előírások szerint kerüljön megállapításra.*
- 7. Tegyen intézkedéseket az Áht. 38. § (1) bekezdésében foglalt kontrolltevékenység megfelelő működtetésére, amely megelőzi a jelentésben leírt, az Ávr. 58. § (1) bekezdésben foglalt érvényesítési jogkör gyakorlása során felmerült hiányosság ismételt előfordulását.*
- 8. Intézkedjen az Áhsz. 45. § (3) bekezdésében meghatározott, az Áhsz. 14. számú mellékletének VII.1. a-b) pontjaiban részletezett tartalmú tárgyi eszköz nyilvántartás vezetéséről, különösen a tárgyi eszköz sajátságos, illetve az azonosításhoz szükséges egyéb adatok felvezetéséről.*

MELLÉKLETEK

■ I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

célszerűség	<p>A célszerűség követelménye azt jelenti, hogy a bevételeket a közfeladat megvalósítása érdekében, a kiadásokat a közfeladatok megfelelő ellátásához szükséges mértékben, a költségvetési célrendszer érdekében, a meghatározott célra (közfeladat ellátására), továbbá észszerűen, racionálisan használták fel.</p> <p>(Forrás: Az ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana – 2024. október)</p>
eredményesség	<p>Az eredményesség elve a kitűzött célok és a tervezett eredmények (hatások) elérését jelenti, azt, hogy az ellenőrzött terület, vagy szervezet a kitűzött célokat és a szándékolt eredményeket (hatásokat) elérte.</p> <p>(Forrás: Az ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana – 2024. október)</p>
fecsérlés	<p>A gazdaságossággal összefüggésben a fecsérlés alatt olyan erőforrások felhasználása értendő, amelyek nem szükségesek az elérni kívánt eredmény (output) előállításához.</p> <p>(Forrás: Az ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana – 2024. október)</p>
informatikai beszerzés	<p>Informatikai eszköz, szoftver, alkalmazásfejlesztés és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások beszerzésére irányuló keretmegállapodás vagy más keretjellegű szerződés, továbbá visszterhes szerződés létrehozását célzó beszerzési eljárás. (Forrás: DKÜ rendelet 1. § (4) bekezdés 5. pontja)</p>
informatikai eszköz	<p>Asztali és hordozható számítógépek, kézi számítógépek, mágneslemez meghajtók, flashmeghajtók, optikai meghajtók és egyéb tárolóeszközök, nyomtatók, monitorok, billentyűzetek, egerek, belső és külső számítógépmodemek, számítógép-terminálok, számítógépszerverek, hálózati eszközök, lapolvasók, vonalkód-leolvasók, programozható kártyaolvasók (smart card), számítógép-kivetítők, infokommunikációs, információtechnológiai eszközök, a pénzkidó automaták (ATM) és a nem mechanikus működésű bolti kártyaleolvasó (POS) terminálok, valamint a mindezekbe beépült szoftverek. (Forrás: Áhsz. 1. § (1) bekezdés 2. pontja)</p>

■ **II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK JEGYZÉKE**

ELLENŐRZÖTT SZERVEZET MEGNEVEZÉSE:

Néprajzi Múzeum

■ III. SZ. MELLÉKLET: ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK

FÓKUSZTERÜLET/FÓKUSZKÉRDÉS	ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK
1. A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének szabályszerűsége	<p>Áht. Kbt. Számv. tv. Ávr. Bkr. Áhsz DKÜ rendelet belső szabályozók</p>
2. A központi költségvetési szerv informatikai célú beszerzésének célszerűsége és eredményessége	<p>Az informatikai célú beszerzés célszerű, ha a beszerzett eszköz vagy szolgáltatás támogatta a központi költségvetési szerv (köz)feladat ellátását, összhangban volt a szervezet célkitűzéseivel.</p> <p>Az informatikai célú beszerzés eredményes, ha a beszerzett eszköz vagy szolgáltatás használatba vételére sor került és a költségvetési szerv által a beszerzéssel elérni kívánt célkitűzések megvalósultak, a beszerzés eredménye betöltötte az eredetileg elvárt funkciót, illetve hasznosításra került.</p>

FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezet vezetőjének az ÁSZ tv. 29. § (1) bekezdése előírásának megfelelően.*

A Néprajzi Múzeum főigazgatója a jelentéstervezet megállapításaira észrevételt nem tett.

* 29. § (1) Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ Múzeum	Néprajzi Múzeum
² ÁSZ	Állami Számvevőszék
³ ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
⁴ DKÜ Zrt.	Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság
⁵ DKÜ rendelet	a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet
⁶ miniszter	az e-közigazgatási és informatikai fejlesztések egységesítéséért felelős miniszter
⁷ 1997. évi CXL. törvény	a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény
⁸ 2001. évi LXIV. törvény	a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény
⁹ 2019. évi CXXIV. törvény	a Nemzeti Kulturális Tanácsról, a kultúrstratégiai intézményekről, valamint egyes kulturális vonatkozású törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXIV. törvény
¹⁰ 1866/2015. (XII. 2.) Korm. határozat	a Liget Budapest projekt megvalósításához szükséges intézkedésekről szóló 1866/2015. (XII. 2.) Korm. határozat
¹¹ Áht.	az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
¹² központosított informatikai beszerzési rendszer	a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (4) bekezdés 8c. pont szerinti központosított beszerzés
¹³ SZMSZ	a Néprajzi Múzeum 2014. február 7. nappal kiadott Szervezeti és Működési Szabályzata
¹⁴ Ávr.	az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
¹⁵ Bkr.	a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
¹⁶ Múzeumok etikai Kódexe	International Council of Museums - ICOM Múzeumok Etikai Kódexe 2004
¹⁷ Ügyrend	10/2019. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum gazdasági szervezetének ügyrendje – hatályos 2019. január 26-tól
¹⁸ Gazdálkodási szabályzat	8/2019. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Gazdálkodási szabályzata – hatályos 2019. január 1-től
¹⁹ Kbt.	a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény
²⁰ Közbeszerzési szabályzat	3/2019. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Közbeszerzési szabályzata – hatályos 2019. július 1-től
²¹ Beszerzési szabályzat	2/2021. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Beszerzési szabályzata – hatályos 2021. január 1-től
²² Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C törvény
²³ Áhsz.	az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet
²⁴ Értékelési szabályzat	7/2016. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Értékelési szabályzata – hatályos 2016. augusztus 16-tól
²⁵ Leltározási és leltárkészítési szabályzat	10/2015. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Leltározási és leltárkészítési szabályzata – hatályos 2015. június 15-től
²⁶ Számviteli politika	9/2016. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Számviteli politikája – hatályos 2016. január 1.
²⁷ Számlarend	6/2016. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Számlarendje – hatályos 2016. augusztus 16-tól
²⁸ Ellenőrzési nyomvonal	12/2019. sz. Főigazgatói utasítás a Néprajzi Múzeum Ellenőrzési nyomvonala – kiadva 2019. január 1.

²⁹ Dokucentrum Kft.

DokuCentrum Irodai Rendszerek Korlátolt Felelősségű Társaság

³⁰ ÁFA

általános forgalmi adó

³¹ DKÜ Portál

a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (4) bekezdés 9. pont szerint: Portál: a DKÜ által működtetett, az e rendeletben meghatározott kapcsolattartásra és az e rendeletben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség teljesítésére alkalmas, internetes felületen keresztül elérhető alkalmazások és az ezt támogató adatforrások összessége

³² KEF Portál

Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság Központosított Közbeszerzési Portál

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100